

Przedmiotowy System Oceniania z Religii w lasach I - IV

ROK SZKOLNY 2020/2021

I PROGRAM

Przedmiotowy System Oceniania z religii (PSO) jest zgodny ze Szkolnym Systemem Oceniania obowiązującym w Szkole Podstawowej .

Nauczanie religii w klasach I–III realizowane jest w oparciu o program „*W drodze do Wieczernika*”, a w klasach IV – „*Poznaję Boga i w Niego wierzę*”. Do realizacji tego programu wykorzystane są podręczniki pod wspólnym tytułem „*Z Bogiem na ludzkich drogach*”, pod red. ks. M. Zająca, Wydawnictwo Archidiecezji Lubelskiej „Gaudium”. Załącznikami do PSO są „Plany wynikowe z religii” z podanymi wiadomościami i umiejętnościami pogrupowanymi według poszczególnych poziomów wymagań.

Katechizacja nie może być tylko sprowadzona do nauczania, lecz trzeba ją widzieć jako jedno z głównych ogniw wychowania. Dlatego przy ocenianiu, obok wiadomości ucznia, należy uwzględniać również oczekiwane postawy i sprawności moralne. Wyjątkowy charakter katechezy domaga się pewnych odmiennych, w porównaniu z przedmiotami szkolnymi, sposobów działania i oceniania. Ocenę z religii ustala się w oparciu o kryteria poznawcze, kształcące i wychowawcze. W wartościowaniu oceny z religii nauczyciel uzupełnia dydaktyczny zakres oceny wymiarem duszpasterskim, czyli ideałem życia chrześcijańskiego.

II KRYTERIA OCEN Z RELIGII

Ocena celująca (poziom wymagań wykraczający)

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności przewidziany programem nauczania oraz potrafi:

- samodzielnie posługiwać się wiedzą dla celów teoretycznych i praktycznych,
- włączać się w prace pozalekcyjne, np. w przygotowanie gazetek religijnych, montażu scenicznych, pomocy katechetycznych itp.,
- uczestniczyć w konkursach wiedzy religijnej,
- twórczo uczestniczyć w życiu parafii np.: należy do organizacji i ruchów katolickich
- jego pilność, systematyczność, zainteresowanie, stosunek do przedmiotu nie budzi żadnych zastrzeżeń,
- poznane prawdy wiary stosuje w życiu.

Ocena bardzo dobra (poziom wymagań dopełniających)

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności przewidziany programem nauczania oraz potrafi:

- sprawnie posługiwać się zdobytą wiedzą oraz stosować ją do samodzielnego wykonywania zadań teoretycznych i praktycznych ujętych w programie nauczania, wykazać dobrą znajomość pacierza,
- zastosować swoją wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach,
- pomóc w nauce kolegom słabszym i mniej zdolnym,
- chętnie i systematycznie uczestniczyć w życiu parafii,
- być świadkiem wyznawanej wiary.

Ocena dobra (poziom wymagań rozszerzających)

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności przewidziany programem nauczania oraz potrafi:

- prezentować wiadomości powiązane związkami logicznymi,
- poprawnie rozumieć uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśniać zjawiska wskazane przez nauczyciela,

- stosować wiedzę w sytuacjach teoretycznych i praktycznych inspirowanych przez nauczyciela,
- wykazać się dobrą znajomością pacierza,
- wykazać się dobrą umiejętnością stosowania zdobytych wiadomości.

Ocena dostateczna (poziom wymagań podstawowych)

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności przewidziany programem nauczania oraz potrafi:

Ocenę tę otrzymuje uczeń, który potrafi:

- wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o średnim poziomie trudności,
- opanować łatwe, całkowicie niezbędne wiadomości, postawy i umiejętności,
- wykazać się wiadomościami podstawowymi, które łączy w logiczne związki,
- poprawnie rozumieć podstawowe uogólnienia oraz wyjaśniać ważniejsze zjawiska z pomocą nauczyciela,
- wykorzystać przy pomocy nauczyciela zdobyte wiadomości dla celów praktycznych i teoretycznych,
- wykazać się podstawową znajomością pacierza,
- prezentować przeciętną pilność, systematyczność i zainteresowanie przedmiotem.

Ocena dopuszczająca (poziom wymagań koniecznych)

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności przewidziany programem nauczania oraz:

- luźno wiąże ze sobą wiadomości programowe,
- prezentuje mało zadawalający poziom postaw i umiejętności,
- potrafi stosować wiedzę jedynie przy dużej pomocy nauczyciela,
- podczas przekazywania wiadomości popełnia liczne błędy,
- posiada problemy ze znajomością pacierza,
- wykazuje poprawny stosunek do religii,

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie potrafi logicznie powiązać podawanych wiadomości,
- wykazuje zupełny brak umiejętności stosowania zdobytej wiedzy,
- podczas przekazywania informacji popełnia bardzo liczne błędy,
- nie wykazuje się znajomością pacierza,
- nie posiada zeszytu lub dość często nie przynosi go na lekcję,
- lekceważy przedmiot,
- nieodpowiednio zachowuje się na lekcji,
- opuszcza lekcje religii,
- wyraża lekceważący stosunek do wartości religijnych.

Uczniowie posiadający opinie PPP oceniani są indywidualnie, według wskazań zawartych w opinii.

III SPOSOBY SPRAWDZANIA WYMAGAN EDUKACYJNYCH

Na lekcjach religii oceniane będą następujące obszary aktywności uczniów:

Sprawdziany wiadomości i testy diagnozujące

- Są obowiązkowe, zapowiadane uczniom i wpisywane do dziennika z tygodniowym wyprzedzeniem. Poprawa sprawdzianu odbywa się w ciągu 1 tygodnia.
- Przeprowadzane są po omówieniu określonej partii materiału, np. jednego działu lub po zrealizowaniu materiału w semestrze czy roku.
- Uczniowie znają zakres materiału przewidzianego do kontroli.

Uczniowie nieobecni na sprawdzianie piszą go na pierwszej lekcji po przyjściu do szkoły, a uczniowie dłużej nieobecni w szkole – w ciągu 1 tygodnia.

Kartkówki

- Z trzech ostatnich tematów lekcji lub sprawdzające pracę domową.
- Trwają 15-20 minut, mogą być przeprowadzone bez zapowiedzi, sprawdzane w ciągu 1 tygodnia

Uczniowie nieobecni na kartkówce po przyjściu do szkoły, ustalają z nauczycielem potrzebę zaliczenia jej.

Prace domowe

- Kontrolowane na bieżąco.
- Mogą być pisemne, ustne lub mogą polegać na przygotowaniu określonych materiałów potrzebnych na lekcję.
- Mogą być krótkie i długoterminowe

Prowadzenie zeszytu przedmiotowego (zeszytu ćwiczeń)

- Uczeń obowiązkowo prowadzi zeszyt.
- Zeszyt powinien być prowadzony systematycznie i starannie.
- W każdym semestrze uczeń otrzymuje ocenę za prowadzenie zeszytu.

Wypowiedzi ustne

Uczniowie mogą być odpytywani z 3 ostatnich lekcji, podczas oceniania odpowiedzi ustnej brane są pod uwagę następujące elementy:

- poprawność merytoryczna,
- stopień rozumienia omawianego zagadnienia,
- samodzielność wypowiedzi.

Oceny z odpowiedzi ustnych nie mogą być poprawiane.

Aktywność na lekcji

- Uczniowie za aktywność na lekcji otrzymują plusy (3 plusy = bardzo dobry).

Praca w zespole

Ocenię podlegają umiejętności:

- planowanie i organizacja pracy grupowej,
- efektywne współdziałanie,
- wywiązywanie się z powierzonych ról,
- rozwiązywanie problemów w sposób twórczy.

IV ZASADY OCENIANIA

Przedmiotem kontroli, oceny i diagnozy osiągnięć edukacyjnych ucznia są:

- A. wiadomości – uczeń wie i rozumie,
- B. umiejętności – uczeń potrafi,
- C. postawy.

Ocena ucznia jest jawna i uzasadniana.

Wszystkie oceny ucznia wpisywane są do dziennika klasowego, ponadto oceny z odpowiedzi ustnych i zadań domowych zapisywane są zeszytach przedmiotowym.

Ocena ze sprawdzianu, testu diagnozującego, kartkówki ustala się według skali procentowej:

Ocenę ze sprawdzianu, testu diagnozującego, kartkówki ustala się według następujących kryteriów:

100% - 85% punktów możliwych do uzyskania – bardzo dobry

84% - 68% punktów możliwych do uzyskania – dobry

67% - 51% punktów możliwych do uzyskania – dostateczny

50% - 34% punktów możliwych do uzyskania – dopuszczający

33% - 0% punktów możliwych do uzyskania – niedostateczny

Ocena pracy domowej:

- Uczeń ma obowiązek zgłosić każdy brak zadania. Zostaje to odnotowane przez nauczyciela. Za trzy zgłoszone braki zadania uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną (nie jest to ocena wiadomości, aczkolwiek obrazuje stosunek ucznia do przedmiotu).
- Jeśli uczeń nie odrobi pracy domowej zadanej na dłuższy czas, wówczas otrzymuje ocenę niedostateczną.
- Niezgłoszony brak zadania jest podstawą do wystawienia oceny niedostatecznej.

Ocena z odpowiedzi ustnej:

Podczas oceniania odpowiedzi ustnej brane są pod uwagę następujące elementy:

- wybrany poziom wymagań (zależy od możliwości intelektualnych ucznia), poprawność merytoryczna i językowa,
- stopień rozumienia omawianego zagadnienia, samodzielność rozwiązania i wypowiedzi.

Ocena aktywności na lekcji:

- częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi oceniane jest plusem; pięć plusów jest równoznaczne z oceną bardzo dobrą,
- za brak zeszytu, zeszytu ćwiczeń, pomocy potrzebnych do lekcji uczeń otrzymuje minus; trzy minusy to ocena niedostateczna, traktowana tak, jak ocena za braki zadań,

jeśli okaże się podczas lekcji, że uczeń nie zna wiadomości z poziomu koniecznego, otrzymuje minus; trzy minusy to ocena niedostateczna.

Ocena pracy w grupach:

Zależy od:

- wyboru metody rozwiązania problemu,
- oryginalności rozwiązania,
- organizacji pracy w grupie,
- sposobu prezentacji rozwiązania,
- samooceny grupy.

V WARUNKI I TRYB UZYSKANIA WYŻSZYCH NIŻ PRZEWIDYWANE ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH

Uczeń ma prawo do ubiegania się o wyższą niż przewidywana roczną ocenę klasyfikacyjną, jeśli spełnione są wszystkie poniższe warunki:

1. Co najmniej połowa ocen z prac klasowych nie jest niższa niż ocena, o którą ubiega się uczeń.
2. Pozostałe oceny z prac klasowych nie są niższe od oceny, o którą ubiega się uczeń, o więcej niż jeden stopień.
3. Uczeń może mieć co najwyżej jedną ocenę niedostateczną z prac domowych w semestrze.
4. Uczeń może ubiegać się o ocenę o jeden stopień wyższą od przewidywanej.

Jeżeli spełnione są powyższe warunki, to na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) zgłoszony do dwóch dni po przedstawieniu uczniowi propozycji oceny, uczeń może pisać (w trybie ustalonym przez nauczyciela) sprawdzian poprawkowy, obejmujący materiał całego roku. Aby uczeń otrzymał ocenę, o którą się ubiega, powinien ze sprawdzianu poprawkowego uzyskać stopień nie niższy od tej oceny. Ocena uzyskana w wyniku sprawdzianu poprawkowego jest ostateczna.

Warunki powyższe nie dotyczą przypadku, gdy przewidywaną oceną roczną jest ocena niedostateczna. W tej sytuacji, w terminie ustalonym przez nauczyciela, uczeń może pisać sprawdzian poprawkowy z całego roku. Ocena uzyskana w wyniku takiego sprawdzianu może być co najwyżej oceną dopuszczającą.

Jeśli uczeń nie otrzyma pozytywnej oceny ze sprawdzianu poprawkowego, utrzymana jest ocena niedostateczna. Ocena taka może być zmieniona jedynie w wyniku egzaminu poprawkowego przeprowadzonego zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych.

VI SPOSOBY PRZEKAZYWANIA RODZICOM (PRAWNYM OPIEKUNOM) INFORMACJI O POSTĘPACH I TRUDNOŚCIACH UCZNIA W NAUCE

O sukcesach i niepowodzeniach ucznia rodzic (opiekun) informowany jest podczas zebrań – wywiadówek przez wychowawcę lub w trakcie indywidualnych konsultacji z nauczycielem.

Ponadto:

1. Ocena z odpowiedzi ustnej wpisywana jest do zeszytu. W przypadku oceny niedostatecznej nauczyciel podaje dodatkowo zakres wiadomości i umiejętności, których uczeń nie opanował.
2. O ocenach z prac klasowych rodzice (opiekunowie) informowani są za pomocą wpisu w zeszycie. W przypadku oceny niedostatecznej wymagany jest podpis rodzica (opiekuna) i wskazany kontakt z nauczycielem przedmiotu.
3. O wyjątkowych zaniedbaniach ucznia w zakresie przygotowywania się do lekcji nauczyciel informuje rodziców (opiekunów) umieszczając notatkę w zeszycie ucznia. Wymagany jest podpis rodzica (opiekuna).
4. O zagrożeniu śródroczną lub roczną oceną niedostateczną z przedmiotu nauczyciel informuje rodziców (opiekunów) na miesiąc przed konferencją klasyfikacyjną za pośrednictwem wychowawcy. W takim przypadku niezbędny jest kontakt z nauczycielem w celu zaplanowania pracy ucznia i harmonogramu zaliczeń.

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia z religii polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania oraz formułowania oceny. Ocenę z religii ustalamy w oparciu o kryteria poznawcze, kształtujące i wychowawcze.

W ocenianiu z religii obowiązują poniższe zasady:

1. Obiektywność – zastosowanie jednolitych norm i kryteriów oceniania.
2. Jawność – podawanie na bieżąco wyników pracy ucznia (rodziców na ich zapotrzebowanie lub, gdy zaistnieje taka potrzeba ze strony szkoły).
3. Instruktywność – wskazanie na występujące braki.
4. Mobilizacja do dalszej pracy.

Prowadzenie zróżnicowanych form i rodzajów kontroli:

1. Kontrola wstępna (dokonanie diagnozy wiedzy i umiejętności w początkowej fazie kształcenia).
2. Kontrola bieżąca (sprawdzanie w trakcie trwania procesu kształcenia).
3. Kontrola końcowa (dotyczy zakończonego etapu kształcenia).
4. Kontrola dystansowa (zbadanie trwałości wyników po pewnym okresie od zakończenia procesu).

Kontrola ocen:

1. Konwencjonalne (bieżąca kontrola, prace pisemne, posługiwanie się książką, ćwiczenia praktyczne, kontrola graficzna, obserwacja uczniów w toku ich pracy itp.).
2. Techniczne sposoby kontrolowania procesu dydaktycznego (kontrola i ocena przy 2 pomocy zróżnicowanych zadań testowych).

Sposoby oceniania: Wartościowanie gestem, słowem, mimiką, stopniem.

Elementy wchodzące w zakres oceny z religii:

1. Ilość i jakość prezentowanych wiadomości.
2. Zainteresowanie przedmiotem.
3. Stosunek do przedmiotu.
4. Pilność i systematyczność.
5. Umiejętność zastosowania poznanych wiadomości w życiu.
6. Postawa.

Kontrola i ocena w religii nie dotyczy wyłącznie sprawdzenia wiadomości, lecz także wartościowania umiejętności, postaw, zdolności twórczych, rozwoju zainteresowań, motywacji uczenia się, a głównie kształtowania cech charakteru, woli, odpowiedzialności za swoje czyny, dokładności, wytrwałości, pracowitości, kultury osobistej, zgodności postępowania z przyjętą wiarą.

Ocenianie ma na celu:

- a) informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych,
- b) motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- c) pomaganie uczniowi w samodzielnym planowaniu jego rozwoju,
- d) systematyczne informowanie rodziców (prawnych opiekunów) o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.

Ocenie podlegają:

1. Pisemne prace kontrolne jeden raz w ciągu semestru, obejmujące więcej niż trzy jednostki lekcyjne, zapowiedziane co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdzane przez nauczyciela do dwóch

tygodni. Ponadto, kartkówki: zakres materiału ich materiału powinien obejmować nie więcej niż trzy jednostki lekcyjne lub materiał podstawowy.

Pisemne prace kontrolne są do wglądu uczniów a rodziców na ich zapotrzebowanie.

Podczas oceniania sprawdzianów, kartkówek i prac punktowanych stosuje się następujące przeliczenia na oceny:

Powyżej 100% - celujący

100% - 95% - bardzo dobry

94% - 75% - dobry

74% - 51% - dostateczny

50% - 33% - dopuszczający

32% - 0% - niedostateczny

Wartości górne w przedziałach oznaczają podwyższenie oceny o „+” zaś dolna granica, to obniżenie oceny przez dostawienie „-”

2. Odpowiedzi ustne dotyczące materiału z zakresu trzech ostatnich lekcji.

3. Wypowiedzi w trakcie lekcji, podczas dyskusji, powtórzenia itp.

4. Praca domowa: krótkoterminowa i długoterminowa, kontrolowana na bieżąco.

5. Ocena ze znajomości podstawowych prawd wiary zdobywana podczas odpowiedzi ustnej lub pisemnej.

6. Zeszyt: sprawdzany podczas odpowiedzi i według decyzji nauczyciela. Jeden raz w semestrze kompleksowa ocena zeszytu.

7. Pilność, systematyczność, postawy, umiejętności: osiągnięcia ucznia zapisywane w kartach obserwacyjnych prowadzonych przez nauczyciela religii.

8. Przygotowanie do poszczególnych katechez.

9. Korzystanie z Pisma Świętego, podręcznika i innych materiałów katechetycznych.

10. Zaangażowanie w przygotowanie i przeprowadzenie uroczystości szkolnych o charakterze religijnym, zaangażowanie w przygotowanie gazetek szkolnych, udział w konkursach religijnych, współpraca ze wspólnotą parafialną.

11. Inne możliwości wskazujące możliwość oceniania.

Ilość ocen: W ciągu jednego semestru nauczyciel wystawia każdemu uczniowi co najmniej pięć ocen cząstkowych.

Poprawianie: Promuje się systematyczne ocenianie w ciągu semestrów połączone z możliwością poprawiania ocen. W wyjątkowych uzasadnionych sytuacjach poprawianie może odbywać się bezpośrednio przed wystawianiem oceny semestralnej lub końcoworocznej. Przeprowadza się je według ustaleń osób zainteresowanych w terminie i z zakresu wskazanego przez nauczyciela religii z zastosowaniem formy pisemnej lub ustnej.